

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Lidia Dudek

Protokolant: Ewelina Lamik

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2017 roku w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa Ł. N.

przeciwko pozwanej (...) S A. w W.

o zapłatę i rentę

1. zasądza od pozwanej (...) S A. w W. na rzecz powoda Ł. N. kwotę **417.965,86 zł (czterysta siedemnaście tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt pięć złotych osiemdziesiąt sześć groszy)** wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi w następujący sposób:

- od kwoty 401.300,06 złotych w wysokości 13 % od dnia 1 stycznia 2014r. do dnia 22 grudnia 2014r., 8% od dnia 23 grudnia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości 7% (tj. wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych) w stosunku rocznym od dnia 1 stycznia 2016r. oraz dalszymi odsetkami ustawowymi w razie zmiany ich wysokości do dnia zapłaty,

- od kwoty 9.250 złotych w wysokości 13 % od dnia 26 listopada 2014r. do dnia 22 grudnia 2014r., 8% od dnia 23 grudnia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości 7% (tj. wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych) w stosunku rocznym od dnia 1 stycznia 2016r. oraz dalszymi odsetkami ustawowymi w razie zmiany ich wysokości do dnia zapłaty,

- od kwoty 7.415,80 złotych w wysokości 8% od dnia 17 maja 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości 7% (tj. wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych) w stosunku rocznym od dnia 1 stycznia 2016r. oraz dalszymi odsetkami ustawowymi w razie zmiany ich wysokości do dnia zapłaty;

2. zasądza od pozwanej (...) S A. w W. na rzecz powoda Ł. N. rentę z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie po 3.975,40 (trzy tysiące dziewięćset siedemdziesiąt pięć złotych czterdzieści groszy) miesięcznie płatną z góry do pierwszego dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami poczynając od 1 września 2013 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat renty – za okres od dnia następnego po dniu płatności raty renty do dnia zapłaty;

3. zasądza od pozwanej (...) S A. w W. na rzecz powoda Ł. N. rentę wyrównawczą w kwocie po 524,60 (pięćset dwadzieścia cztery złote sześćdziesiąt groszy) miesięcznie płatną z góry do pierwszego dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami poczynając od 1 września 2013 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi odsetkami

za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat renty – za okres od dnia następnego po dniu płatności raty renty do dnia zapłaty

3. ustala odpowiedzialność pozwanej za szkody mogące powstać w przyszłości u powoda w wyniku wypadku z dnia 14 lipca 2010 roku;

4. oddala powództwo w pozostałej części;

5. nie obciąża powoda Ł. N. kosztami procesu poniesionymi przez pozwaną w części oddalającej powództwo;

6. nakazuje pobrać od pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w C. kwotę 21.573,10 (dwadzieścia jeden tysięcy pięćset siedemdziesiąt trzy złote dziesięć groszy) tytułem zwrotu kosztów sądowych, których powód nie miał obowiązku uiścić w części, co do której powództwo zostało uwzględnione.

Sygn. akt IC 452/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 listopada 2013 roku powód Ł. N. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) S.A. na jego rzecz kwoty 1.617.181,93 zł. w tym:

- tytułem zadośćuczynienia kwoty 1.200.000,00zł.,

- tytułem odszkodowania za koszty leczenia kwoty 308.716,01 zł.,

- odszkodowania za koszty leczenia (sprzęty pomocnicze) w kwocie 83.457 zł.

- odszkodowania za utracony zarobek (skapitalizowania renta) w kwocie 24.208,92 zł.

- odszkodowania za zniszczone ubranie w kwocie 800 zł.

- tytułem renty wyrównawczej kwoty 300,00 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 17.04.2007r. do dnia zapłaty,

Ponadto wniósł o zasądzenie renty na zwiększone potrzeby oraz renty wyrównawczej od dnia 1 września 2013 roku wraz z ustawowymi odsetkami od tej daty do dnia zapłaty w wysokości 9.000 zł. miesięcznie z góry do dnia 1 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w zapłacie wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 17.04.2007r. do dnia zapłaty. Jednocześnie powód wniósł o ustalenie dalszej odpowiedzialności pozwanego za następstwa wypadku drogowego z dnia 14 lipca 2010r., które w przyszłości mogą się ujawnić u powoda oraz zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kosztów procesu wg norm przypisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 14 lipca 2010r. w O. uległ wypadkowi. Sprawcą była J. M.. W wyniku zdarzenia Ł. N. doznał stłuczenia głowy, zwichnięcia kręgosłupa szyjnego, na poziomie kręgów C6-C7 ze zwężeniem kanału kręgowego, uszkodzenia rdzenia kręgowego niedowładu czterokończynowego, niestabilnego złamania kręgu szyjnego C7 i licznych otarć naskórka całego ciała, które to obrażenia stanowią ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci ciężkiego kalectwa i choroby realnie zagrażającej życiu. Po urazowym uszkodzeniu rdzenia kręgowego doszło u powoda do porażenia kończyn górnych i dolnych, dysfunkcji neurogennej pęcherza moczowego jak również całkowity brak czucia ze strony zwieraczy i narządów płciowych. W dniu wypadku powód był niespełna 29 letnim mężczyzną. Pracował na 1/2 etatu w Zespole Szkół Sportowych w D. jako ratownik – z wynagrodzeniem 620,00 zł i na 14 etatu w firmie (...) jako menager sprzedaży z wynagrodzeniem 650,00 zł/m-c. Pracował również jako wychowawca na koloniach, co stanowiło dodatkowe źródło wynagrodzenia. Ukończył bowiem Akademię Wychowania Fizycznego w K.. Po ustaleniach z dyrektorem Zespołu Szkół Sportowych w D., od 1 września 2010 roku, miał rozpocząć pracę na stanowisku nauczyciela wychowania fizycznego. Wypadek z dnia 14 lipca 2010 r. zniweczył wszystkie plany i marzenia, Ł. N. stał się kaleką.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) Spółka Akcyjna w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania procesowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwana przyznała, że nie mogła przed wytoczeniem niniejszej sprawy zrealizować swych uprawnień wynikających z art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK na skutek naruszenia przez powoda w tym zakresie art. 354 par. 2 k.c. tj. zaniechania przez powoda współdziałania z pozwanym/dłużnikiem przy wykonaniu zobowiązania. Pozwany po otrzymaniu zgłoszenia szkody (powód nie zgłosił szkody osobowej pozwanemu) powinien przeprowadzić likwidację szkody, tj. dokonać oceny zakresu szkody osobowej i ustalić zakres należnych bezspornych świadczeń z tytułu zadośćuczynienia, odszkodowania i ewentualnie renty. W tym celu zbierana jest dokumentacja ze sprawy karnej, z procesu leczenia i ponoszonych kosztów. Pozwany przed datą doręczenia pozwu nie uzyskał od powoda żadnych dokumentów, które umożliwiłyby dokonanie oceny zakresu szkody. Ponadto pozwana podniosła zarzut przyczynienia się powoda.

Pismem z dnia 12 grudnia 2017 roku powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz:

- kwoty 1.443.265,22 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty, w tym:

a) 1.050.000,00 zł (ponad wypłacone 150.000,00 zł) tytułem zadośćuczynienia

b) odszkodowania za koszty leczenia w kwocie 284.899,30 zł (ponad wypłacone 57.233,50 zł) –ta kwota zawiera rozszerzenie powództwa dalsze kwoty:

kwotę 18.500 zł – na poniesione koszty leczenia związane z zakupem wózka inwalidzkiego,

kwotę 14.831,60 zł tytułem poniesionych kosztów leczenia

- 83.457,00 zł tytułem odszkodowania za koszty leczenia (sprzęty pomocnicze)

- 24.208,92 zł tytułem odszkodowania za utracony zarobek (skapitalizowana renta)

- 700,00 zł tytułem odszkodowania za zniszczone ubranie (ponad wypłacone 100 zł)

- 9.000 zł miesięcznie tytułem renty na zwiększone potrzeby i renty wyrównawczej – począwszy od dnia 1 września 2013r. płatnej do dnia 1-go każdego następującego po sobie miesiąca z ustawowymi odsetkami od dnia 1 października 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r., oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty i dalszymi ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku zwłoki w zapłacie którejkolwiek z rat.

Na rentę na zwiększone potrzeby składa się:

1. 400,00 zł/m-c – koszt specjalnej diety

2. 1.000,00 zł miesięcznie – koszty dojazdów i innych medykamentów, maści przeciwoleżynowych

3) 392,84 zł miesięcznie – koszt pieluchomajtek, cewników, worków

4). 3.500,00 zł miesięcznie – aktualnie koszt rehabilitacji to kwota 80,00 zł za 1 godzinę tj. 5 razy w tygodniu po dwie godziny dziennie rehabilitacji stanowi kwotę 160 razy 22 dni w miesiącu co wynosi 3.500,00 zł/m-c.

5). 2.850,00 zł miesięcznie – 5 godzin dziennie x 19,00 zł (stawka proponowana przez biegłą) X 30 dni wynosi 2.850,00zł.

Renta wyrównawcza - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej 20 marca 2017 minimalne wynagrodzenie zasadnicze nauczyciela stażysty z tytułem magistra z przygotowaniem pedagogicznym wynosi 2294 zł brutto, nauczyciela kontraktowego – 2361 zł., nauczyciela mianowanego – 2681 zł brutto, zaś nauczyciela dyplomowanego – 3149 zł brutto. Biorąc pod uwagę naturalny rozwój kariery zawodowej, zdaniem powoda dzisiaj byłby nauczycielem dyplomowanym. Powód posiada tytuł magistra z przygotowaniem pedagogicznym – aktualnie wynagrodzenie podstawowe (bez dodatków) nauczyciela dyplomowanego z takim przygotowaniem zawodowym wynosi netto 2.260,00 zł. Powód pobiera rentę z ZUS z dodatkiem pielęgnacyjnym w wysokości 1.210,80 zł. Stąd szkoda powoda wynosi 1.049,20 miesięcznie.

W toku postępowania strony podtrzymały zaprezentowane ostatecznie stanowiska.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ł. N. urodził się 12 listopada 1981 roku. Przed wypadkiem pracował w Zespole Szkół Sportowych im. (...) na stanowisku ratownika na basenie szkolnym w okresie od 1 września 2002 roku do 12 stycznia 2011 roku. Jednocześnie był zatrudniony w firmie (...) w D. na stanowisku regionalnego menagera sprzedaży, w wymiarze 1/2 etatu na podstawie umowy o pracę od 10 kwietnia 2009 roku do 10 kwietnia 2011 roku, gdzie otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 650 złotych brutto.

W dniu 14 lipca 2010 roku około godziny 19.15 w O. na ulicy (...) J. M. nieumyślnie naruszyła zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki F. (...) nr rej. (...) nie zachowała szczególnej ostrożności wynikającej z dyspozycji art. 1 22 pkt. 1 Prawa o ruchu drogowym, niewłaściwie wykonała manewr zmiany kierunku ruchu, polegający na skręcie w lewo na posesję oznaczoną numerem (...) i mając świadomość obecności i nadmiernej prędkości wjechała na tor ruchu poruszającego się przeciwnym pasem kierującego motocyklem marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...) Ł. N. prowadząc wymienionego do utraty panowania nad kierowanym pojazdem, uderzenia w samochód marki F. (...), a w dalszej kolejności samochód T. (...), na skutek czego wymieniony doznał słuczenia głowy, zwichnięcia kręgosłupa szyjnego, na poziomie kręgów C6-C7 ze zwężeniem kanału kręgowego, uszkodzenia rdzenia kręgowego, i niedowładu czterokończynowego, niestabilnego złamania kręgu szyjnego C7 i licznych otarć naskórka całego ciała, które to obrażenia stanowią ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu oraz ciężkiej choroby długotrwałej.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Z. dnia 5 września 2012 roku, sygn. akt VI K (...) J. M. została uznana winną popełnienia czynu z art. 177 § 1 kk.

Podczas wypadku powód jadąc ulicą (...), obowiązany był do poruszania się z prędkością nie większą od administracyjnie dopuszczalnej, tj. nie większą niż 50km/h. W rzeczywistości Ł. N. poruszał się z prędkością mieszczącą się przedziale od 115km/h do 124km/h, która znacznie przekraczała prędkość administracyjnie dopuszczalną. Swoim sposobem jazdy stworzył zagrożenie dla innych uczestników ruchu drogowego. W zaistniałej sytuacji drogowej pozbawił się możliwości skutecznego wykonania jakiegokolwiek manewru obronnego. Prędkość z jaką poruszał się, nie dawała mu żadnej możliwości uniknięcia wypadku. Swoim postępowaniem przyczynił się do powstania przedmiotowego wypadku drogowego w 50%, w tym samym stopniu, co J. M.. Gdyby Ł. N. jechał z prędkością dopuszczalną czyli 50 km/h to nie doszłoby do wypadku, zdążyłby się zatrzymać przed uderzeniem w samochód F. (...), mógłby również ominąć samochód.

Dowód: wyrok (k. 27 akt), zeznania A. L. (protokół rozprawy z dnia 26.03.2014r., nagranie czas: 00:07:53-00:10:05 adnotacje), zeznania M. N. (protokół rozprawy z dnia 26.03.2014r., nagranie czas: 00:14:48-00:28:29 adnotacje), zeznania Ł. N. (protokół rozprawy z dnia 04.06.2014r., nagranie czas: 00:02:04-00:19:58 adnotacje), zeznania Ł. N. (protokół rozprawy z dnia 13.12.2017r., nagranie czas: 00:06:48-00:34:26 adnotacje), zeznania E. N. (protokół rozprawy z dnia 26.03.2014r., nagranie czas: 00:31:48-00:34:14 adnotacje), opinia biegłego sądowego mgr inż. K. S. z zakresu: techniki samochodowej i ruchu drogowego, rekonstrukcji kolizji, wypadków i zdarzeń drogowych,

wyceny wartości oraz kosztu i jakości napraw pojazdów samochodowych (k. 186-209 akt), opinia ustna uzupełniająca (protokół rozprawy z dnia 26.11.2014r., nagranie czas: 00:10:03-00:13:46 adnotacje).

W związku z wypadkiem powód został przewieziony do Szpitala Powiatowego w Z. Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej, gdzie wykonano TK kręgosłupa szyjnego oraz piersiowego. Podczas zdarzenia zniszczone zostało ubranie powoda za kwotę 800 zł.

W dniu 15 lipca 2010 roku powód w celu konsultacji został przewieziony na Oddział (...) Wojewódzkiego Szpitala Chirurgii Urazowej im. Dr. J. D. w P., gdzie rozpoznano zwichnięcie na poziomie C6 – C7 ze złamaniem łuku kręgu C7, stenozą kanału kręgowego na tym poziomie oraz objawami tetraplegii, stłuczenie głowy oraz astmę oskrzelową. W tym czasie został poddany zabiegowi operacyjnemu polegającego na facetektomii obustronnej na poziomie C6-C7, repozycji zwichnięcia C6-C7, spondylodezie stabilizacji tylnej SUMMIT C6-C7 obustronnej.

Następnie został przeniesiony na Oddział X Anestezjologii i Intensywnej Terapii, gdzie przebywał do dnia 18 lipca 2010 roku. Dnia 16 lipca 2010 roku został odłączony od respiratora i ekstubowany. Podczas pobytu na oddziale został poddany farmakoterapii, rehabilitacji oddechowej antybiotykoterapią. Dnia 18 lipca 2010 roku został przekazany do Oddziału IV Urazów i Schorzeń Kręgosłupa, gdzie przebywał do 11 sierpnia 2010 roku. Podczas procesu leczenia został poddany intensywnej rehabilitacji. Stosowano inhalacje, drenaż złożeniowy, farmakoterapię i antybiotykoterapię.

Powód został wypisany do (...) w T. celem dalszego intensywnego leczenia rehabilitacyjnego uwagi na głęboki niedowład kończyn górnych, porażeniem kończyn dolnych oraz dysfunkcją neurogenną pęcherza moczowego oraz zwieraczy odbytu po urazowym uszkodzeniu rdzenia kręgowego i zwichnięciu kręgów C6-C7. W dniu przyjęcia stwierdzono trudności w odkrztuszaniu, przewlekłą infekcję dróg moczowych potwierdzoną posiewami moczu, objawy moczówki pourazowej z niewydolnością ortostatyczną, podwyższone wartości wskaźników zapalnych i zakrzepowych. W toku hospitalizacji uzyskano poprawę wydolności oddechowej, poprawę siły mięśni kończyn górnych bez powrotu funkcji manualnych, poprawę siły mięśni grzbietu i stabilizacji tułowia co umożliwiło adaptację powoda do wózka typu Activ i udziału w zajęciach grupy aktywnej rehabilitacji. W toku etapowej pionizacji i treningu na stole pionizacyjnym ustąpiły objawy niewydolności ortostatycznej. Rozpoczęto pionizację w parapodium statycznym. Powód został wypisany do domu na własne żądanie przez zakończeniem ustalonego programu usprawniania.

Po zakończeniu hospitalizacji, w domu powód porusza się na wózku inwalidzkim. Natomiast po zastosowanej rehabilitacji potrafi siedzieć i poruszać się na wózku inwalidzkim.

Ł. N. od dnia 28 października 2010 roku do chwili obecnej uczęszcza na terapię rehabilitacyjną przeprowadzoną przez mgr B. L. i mgr J. Z. w (...) przy ul. (...) w D.. Zabiegi rehabilitacyjne od 28 października 2010 roku do 30 września 2011 roku odbywały się w domu, cena łącznie z dojazdem wynosiła 100 zł. Łączna ilość zabiegów w tym okresie wyniosła 221 razy. Następnie od października 2011 roku powód rehabilitowany jest w zakładzie rehabilitacyjnym, koszt zabiegu wynosi 70 zł. Od października 2011 roku do sierpnia 2013 roku pacjent odbył 430 zabiegów. Łącznie koszt zabiegów wyniósł 52.200 zł.

W dniu 1 stycznia 2011 roku decyzją nr (...) Przewodniczącego Zespołu Orzekającego ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Z. został uznany za osobę o znacznym stopniu niepełnosprawności.

W okresie od 1 marca 2011 roku otrzymał rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w wysokości 1002,06 zł. a od 1 marca 2012 roku w wysokości 1073,06 zł. oraz dodatek pielęgnacyjny w kwocie 195,67 zł. Obecnie świadczenie wynosi 1.210,80 zł. netto.

Jednocześnie powód rozpoczął zajęcia sportowe i rehabilitacyjne, które wspomagają go w procesie leczenia. I tak od listopada 2011 roku zaczął uczęszczać na zajęcia sportowo-rehabilitacyjne, organizowane jeden raz w tygodniu, przez Stowarzyszenie (...), w hali sportowej Szkoły Podstawowej nr (...), mieszczącej się w K., przy ul. (...). Powód

był uczestnikiem obozów (...) w S. w dniach: 14.06.2011 do 23.06.2011 oraz (...) w S. w dniach od 17.09.2012 do 24.09.2012.

W okresie od 22 lipca 2012 roku do dnia 30 lipca 2012 roku Ł. N. przebywał na Oddziale Chirurgii Ogólnej Szpitala Specjalistycznego im. S. S. w D. z powodu ropnego zapalenia stopu prawej z martwicą IV i V. W dniu 24 lipca 2012 roku i został poddany zabiegowi operacyjnemu w postaci amputacji palców IV i V prawej stopy oraz odcinków dystalnych IV i V kości prawego śródstopia. W dniu 13 sierpnia 2012 roku Ł. N. zgłosił się do Poradni Chirurgii Ogólnej Szpitala Specjalistycznego im. S. S. w D. gdzie zostały usunięte szwy. W dniach: 26 września 2012 roku, 3 i 5 października 2012 oraz w dniu 8 maja 2013 roku powód miał założony opatrunek na ranę na stopie.

Podczas całego procesu hospitalizacji i rehabilitacji rodzina powoda dojeżdżała do niego samochodem osobowym marki O. (...) nr rej. (...) oraz F. (...) nr rej. (...) a następnie zawoziła go do lekarzy czy przychodni, koszt wyniósł łącznie 25.809,50 zł. Ł. N. z uwagi na skutki przebytego wypadku był zmuszony zaopatrywać się w środki farmakologiczne (kwota 2.288,43 zł.) zgodnie z zaleceniami oraz przedmioty ortopedyczne (kwota 9.083 zł.), środki pomocnicze oraz pomoce techniczne (14.535,08 zł.), ułatwiające funkcjonowanie wedle wskazań lekarza specjalisty. Ponadto powód musiał dostosować warunki techniczne domu oraz jego podwórza aby móc z niego korzystać chociaż w ograniczonym stopniu tj. poprzez zamontowanie platformy na schody wejściowe do domu dla osób niepełnosprawnych (38.130 zł.), bramy garażowej (3.746 zł.) wraz z napędem (3.081 zł.), platformy łazienkowej do wanny (38.500 zł.). Przez okres 1.125 dni bezpośrednio po wypadku powód wymagał opieki w szpitalu oraz w domu początkowo przez 8 godzin dziennie, co łącznie dało kwotę 180.000 zł.

Po wypadku powód podjął leczenie w Poradni (...) w specjalistycznym (...) w D..

W 2013 roku powód zaczął poruszać się samochodem osobowym dostosowanym do jego potrzeb, przy czym przy wsiadaniu i wysiadaniu potrzebuje pomocy, zakupionym za kwotę 10.000 zł. Obecnie powód mógłby zarabiać kwotę 2.260 złotych pracując w Zespole Szkół Sportowych im. (...) na stanowisku nauczyciela dyplomowanego z przygotowaniem pedagogicznym.

Amputacje w zakresie stopy prawej były spowodowane odleżynami tej stopy, infekcją gronkowcowa i ropieniem w obrębie jej tkanek. Skóra stopy prawej z powodu braku czynności ruchu, zaburzeń krążenia i braku czucia była mało odporna na ucisk i łatwo poddała się powstaniu martwicy. To spowodowało powstanie odleżyny na zewnętrznej stronie stopy, w następnie doszło do infekcji gronkowcowej tkanek miękkich i kości. Powstała ropiejąca i trudnogojąca się rana, wymagająca leczenia chirurgicznego.

W dniu 27 lutego 2015 roku powód został poddany zabiegowi w postaci korekcji zniekształcenia końsko-szpotawego prawej stopy na Oddziale ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu Szpitala (...) w B. (...). Po zabiegu powód przebywał pod opieką placówki medycznej. Koszt przeprowadzenia tego zabiegu wraz z opieką lekarską kosztował powoda 14.831,60 zł.

W chwili obecnej powód posiłek jada sam, jednak bez możliwości przygotowania. Codzienną toaletę wykonuje samodzielnie albowiem ma przystosowane pomieszczenia do poruszania się na wózku. Myję się samodzielnie, ubiera się w łóżku sam lub z pomocą w szczególności w zakresie niektórych części garderoby tj. majtek, skarpet czy butów. Na wózek przemieszcza się samodzielnie przy pomocy specjalnych podnózek. Jednak kąpiel odbywa się z pomocą osób trzecich. Potrzebuje pomocy rano przy ubieraniu, w południe przy jedzeniu, wieczorem przy kolacji i przy kładzeniu się do łóżka z uwagi na brak stabilizacji tułowia. Wypróżnienia pod kontrolą, mocz zbierany jest do cewnika zewnętrznego. W chwili obecnej powód jest osobą młodą więc te czynności może wykonać sam lub przy małym udziale rodziny. W miarę upływu lat pomoc osób trzecich może być potrzebna w większym wymiarze czasu.

Z uwagi na to, że większość część dnia powód spędza na wózku inwalidzkim. I doszło do zaników mięśniowych kończyn górnych i dolnych.

W wyniku utrzymywania długotrwałej pozycji siedzącej często dochodzi do infekcji dróg moczowych. Powód ma zaburzenia zwieraczy, kontroluje oddawanie stolca, oddawanie moczu jest zaburzone. Powód ma założony zewnętrzny cewnik na mocz. Wypróżnianie pozostaje pod kontrolą powoda pod warunkiem odpowiedniej diety. U powoda występują trwałe i nieodwracalne skutki wypadku. Od poziomu poniżej linii sutkowej powód ma zniesione czucie, dotyczy to też miednicy i narządów płciowych. Porażenie i zaburzenia czucia w obrębie narządów płciowych ogranicza sprawność seksualną. Powód skutek wypadku stał się impotentem. Stosowane leki z grupy sydenafilu nie przynoszą poprawy funkcji seksualnych. Na skutek wypadku nastąpiło przerwanie dróg nerwowych centralnego układu nerwowego z drogami obwodowymi co skutkuje powstaniem pęcherza neurogennego i zaburzeń – defekacji. Zaburzenia w funkcjonowaniu pęcherza moczowego i brak kontroli nad oddawaniem moczu wymaga stosowania zewnętrznego cewnika. Zaprzeszczenie leczenia może skutkować stanem septycznym, a w konsekwencji śmiercią powoda.

U Ł. N. nastąpiły zaburzenia erekcji i ejakulacji będą następstwem uszkodzenia dróg nerwowych w przebiegu urazu kręgosłupa. Zaburzenia mają charakter trwałe, tzn. nie istnieją metody leczenia przyczynowego zaburzeń erekcji u osób z tego rodzaju urazem rdzenia kręgowego. Istnieją natomiast metody seksuologicznego leczenia objawowego. Koszty leczenia seksuologicznego to w zależności od zastosowanej i skutecznej metody terapii od kilkudziesięciu do 300-400 zł miesięcznie.

Zasadne jest stosowanie przez powoda pieluchomajtek, cewników, worków na mocz. Sprzęt ten jest refundowany. Powód ponosi koszty częściowe. W przypadku pieluchomajtek jest to limit 60 szt. – przy dopłacie 27 zł. ze strony powoda. Ł. N. nie jest cewnikowany codziennie. Limit cewników miesięczny to 180 szt. Jednorazowe, zewnętrzne to 30 szt. Worki to limit 12 szt. - bezpłatnie. Miesięczny koszt zaopatrzenia w powyższe środki pomocnicze wynosi 392,84 zł.

Porażenie narządów wewnętrznych i bark ruchu powodują osłabioną perystaltykę jelit, a co za tym konieczna jest dieta lekkostrawna, z dużą ilością błonnika i płynów. Powód wytrenował tę czynność i kontroluje oddawanie stolca. Problemy występują przy błędach dietetycznych. Skóra w obrębie porażonych okolic ciała jest pozbawiona ała podatna na urazy, oparzenia, odleżyny. Paraliż skutkuje zanikiem sparaliżowanych mięśni. Spastyczność powoduje sztywność stawów i zniekształcenie pozycji stawów. Brak zmysłu dotyku zwiększa ryzyko uszkodzeń tkanek z ucisku i często występuje ból obszarach, gdzie nie ma już normalnego czucia Brak aktywności fizycznej może prowadzić do zaburzeń metabolizmu i odwapnienia kości Ponadto, istnieje ryzyko zakrzepicy w naczyniach kończyn dolnych. Powracające infekcje pęcherza moczowego mają związek z uszkodzeniem rdzenia kręgowego doznanego podczas wypadku. Z powodu zaburzenia w funkcjonowaniu pęcherza moczowego, braku ruchu dochodzi do zalegania moczu i związanych z tym infekcji. Fakt stosowania cewnika zewnętrznego wpływa również na większą skłonność do infekcji. W związku z tym zasadne jest używanie przez powoda cewników i worków na mocz. Pieluchomajtki były konieczne do czasu wyregulowania wypróżniania się czyli przez okres około roku.

Uzasadnione jest stosowanie u powoda diety lekkostrawnej, wysokobiałkowej i bogatej w wapń. Dieta lekkostrawna i bogatobiałkowa mają zapobiegać zaparciem i poprawić wypróżnianie się. Odpowiednia podaż wapnia przy braku ruchu ma zapobiegać odwapnianiu się układu kostnego. W okresie od sierpnia 2010 roku do dnia 31 sierpnia 2013 roku kosztowała powoda 14.800 zł. W okresie całego procesu leczenia powód był leczony również farmakologicznie, koszt zakupu leków wynosił 2.288,43 zł. W chwili obecnej istnieje potrzeba rehabilitacji powoda. Przy spastycznym porażeniu kończyn dolnych wskazane codzienna rehabilitacja w celu zapobiegnięcia powstaniu przykurczy w stawach kończy górnych i dolnych. Rehabilitacja powinna być prowadzona w domu pod kontrolą z udziałem rehabilitanta. Okresowo powód powinien również prowadzić kompleksową rehabilitację w warunkach stacjonarnych. Rehabilitacja taka miałaby za zadanie uczyć powoda jaki ćwiczenia może wykonywać w domu samodzielnie.

Wskutek przedmiotowego wypadku powód zmuszony był ograniczyć swoje kontakty towarzyskie, zrezygnować z założenia rodziny co dla młodej osoby jest ciężkim, trudnym do zaakceptowania przeżyciem. Świadomość bycia zdany i uzależnionym od pomocy drugich powoduje uczucie bezradności i bezsilności. Osoba taka wymaga odpowiedniej motywacji, wskazanego celu w życiu i wsparcia psychicznego w dalszym życiu. Powód wymaga pomocy

innych osób przy czynnościach dnia codziennego. Pomoc ta może być konieczna obecnie w wymiarze około 3 godzin dziennie. Koszt takiej pomocy to średnio 20,00 zł za godzinę.

Doznane urazy i powstałe w związku z nimi inwalidztwo mają bardzo duży wpływ na dalsze funkcjonowanie powoda jak i na jego jakość życia i pogłębiają objawy zespołu stresu pourazowego.

Ł. N. w wyniku wypadku powstały u powoda trwale skutki mające wpływ na jego życie. Pacjent oddaje mocz przez wypieranie oraz zabieg opukiwania pęcherza (zabieg Creade'go). U pacjenta występuje częściowe zaleganie moczu w pęcherzu i pacjent okresowo cewnikuje się samodzielnie.

Powód wymaga prowadzenia systematycznej, codziennej rehabilitacji do końca życia. Rehabilitacja powinna trwać ok. 2 godzin dziennie. Powód może korzystać z zabiegów refundowanych przez NFZ, a w przypadku, gdyby nie było możliwe wówczas powód powinien korzystać z rehabilitacji prywatnej. Obecnie powód zamieszkuje razem z matką oraz swoim bratem, którzy sprawują nad nim codzienną opiekę.

Pozwana w związku z przedmiotowym zdarzeniem wypłaciła na rzecz powoda kwotę 150.000 złotych tytułem zadośćuczynienia, kwotę 100 zł. tytułem zniszczonego ubrania, kwotę 25.362,60 zł. tytułem opieki oraz kwotę 26.100 tytułem rehabilitacji.

Dowód: dokumentacja medyczna (k. 28-53 akt), zaświadczenia i dokumenty (k. 54-110 akt), dokumenty (k. 271-280 akt), opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii urazowej i ortopedii lek. Med. D. K. (k. 291-299 akt), opinia biegłego sądowego z zakresu pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki mgr piel. I. R. (k. 440-448 akt), opinia specjalisty seksuologa, psychiatry i ginekologa lek. med. M. D. (k. 473-474 akt), zeznania M. N. (protokół rozprawy z dnia 26.03.2014r., nagranie czas: 00:14:48-00:28:29 adnotacje), zeznania Ł. N. (protokół rozprawy z dnia 04.06.2014r., nagranie czas: 00:02:04-00:19:58 adnotacje), zeznania Ł. N. (protokół rozprawy z dnia 13.12.2017r., nagranie czas: 00:06:48-00:34:26 adnotacje), zeznania E. N. (protokół rozprawy z dnia 26.03.2014r., nagranie czas: 00:31:48-00:34:14 adnotacje).

W wyniku wypadku komunikacyjnego w dniu 14 lipca 2010r powód Ł. N. doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu, który należy ocenić na 100%. Rokowania na przyszłość co do stanu zdrowia powoda należy określić jako niekorzystne.

Dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii urazowej i ortopedii lek. Med. D. K. (k. 291-299 akt).

Obecnie Ł. N. cierpi na zespół stresu pourazowego oraz zaburzenia depresyjne przewlekłe. Z uwagi na powyższe u powoda można stwierdzić 20% stałego uszczerbku na zdrowiu. Rokowania co do stanu zdrowia psychicznego powoda są niepewne, w dużej mierze uzależnione od kontynuacji leczenia psychiatrycznego i psychologicznego oraz dalszej rehabilitacji ruchowej.

Dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii lek. med. W. K. (k. 313-320 akt),

Ł. N. doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 20% pod względem urologicznym. Rokowania na przyszłość są złe. Ł. N. musi być poddany stałej rehabilitacji.

Dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu urologii dr n. med. R. P. (k. 332-334 akt),

Ł. N. doznał stałego uszczerbku na zdrowiu z przyczyn neurologicznych na poziomie 100%. Deficyty neurologiczne występujące u powoda są trwałe i nie ma możliwości poprawy tego stanu w przyszłości.

Dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu neurochirurgii dr n. med. R. H. (k. 359-368 akt),

Ł. N. doznał stałego uszczerbku na zdrowiu pod względem prowadzonej rehabilitacji na poziomie 100%. Rokowania na przyszłość co do stanu zdrowia powoda są niekorzystne. Powód nigdy nie uzyska pełnej sprawności jak sprzed wypadku. Powód powinien być stale rehabilitowany aby utrzymać obecny stan zdrowia.

Dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu rehabilitacji medycznej mgr P. M. (k. 407-421 akt)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powód Ł. N. ostatecznie wniósł o zasądzenie:

- kwoty 1.443.265,22 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty, w tym:

a) 1.050.000,00 zł (ponad wypłacone 150.000,00 zł) tytułem zadośćuczynienia

b) odszkodowania za koszty leczenia w kwocie 284.899,30 zł (ponad wypłacone 57.233,50 zł) –ta kwota zawiera rozszerzenie powództwa dalsze kwoty:

kwotę 18.500 zł – na poniesione koszty leczenia związane z zakupem wózka inwalidzkiego,

kwotę 14.831,60 zł tytułem poniesionych kosztów leczenia

- 83.457,00 zł tytułem odszkodowania za koszty leczenia (sprzęty pomocnicze)

- 24.208,92 zł tytułem odszkodowania za utracony zarobek (skapitalizowana renta)

- 700,00 zł tytułem odszkodowania za zniszczone ubranie (ponad wypłacone 100 zł)

- 9.000 zł miesięcznie tytułem renty na zwiększone potrzeby i renty wyrównawczej – począwszy od dnia 1 września 2013r. płatnej do dnia 1-go każdego następującego po sobie miesiąca z ustawowymi odsetkami od dnia 1 października 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r., oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty i dalszymi ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku zwłoki w zapłacie którejkolwiek z rat.

Na rentę na zwiększone potrzeby składa się:

1. 400,00 zł/m-c – koszt specjalnej diety

2. 1.000,00 zł miesięcznie – koszty dojazdów i innych medykamentów, maści przeciwoleżynowych

3) 392,84 zł miesięcznie – koszt pieluchomajtek, cewników, worków

4). 3.500,00 zł miesięcznie – aktualnie koszt rehabilitacji to kwota 80,00 zł za 1 godzinę tj. 5 razy w tygodniu po dwie godziny dziennie rehabilitacji stanowi kwotę 160 razy 22 dni w miesiącu co wynosi 3.500,00 zł/m-c.

5). 2.850,00 zł miesięcznie – 5 godzin dziennie x 19,00 zł (stawka proponowana przez biegłą) X 30 dni wynosi 2.850,00zł.

Renta wyrównawcza - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej 20

W sprawie bezspornym było, że w ramach zawartej umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (...) S.A. w W. zobowiązana była do naprawienia szkody osobowej powstałej w wyniku zdarzenia drogowego z dnia 14 lipca 2010 roku. Pozwana nie kwestionowała również faktu oraz okoliczności zaistnienia zdarzenia drogowego, z którym wiązała się powstała szkoda osobowa.

Spór dotyczył natomiast zakresu i rozmiarów tej odpowiedzialności, w tym wysokości zadośćuczynienia należnego powodowi, zasadności przyznania powodowi pozostałych świadczeń w postaci odszkodowania tytułem kosztów leczenia i utraconych zarobków powoda oraz renty wyrównawczej i renty z tytułu zwiększonych potrzeb.

Stosownie do treści art. 444§1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. W myśl art. 444§2 k.c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Na podstawie art. 445 § 1 k.c. w związku z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, Sąd może również przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Ustawodawca wskazał, że suma pieniężna przyznana tytułem zadośćuczynienia ma być „odpowiednia”, nie sprecyzował jednak zasad ustalania jej wysokości. Nie ulega wątpliwości, że o rozmiarze należnego zadośćuczynienia decyduje rozmiar doznanej krzywdy, zadośćuczynienie ma bowiem na celu naprawienie szkody niemajątkowej, wyrażającej się doznaną krzywdą w postaci cierpień fizycznych i psychicznych. Nie dający się ściśle wymierzyć charakter krzywdy sprawia, że ustalenie jej rozmiaru, a tym samym i wysokości zadośćuczynienia zależy od oceny sądu. Ocena ta powinna uwzględniać całokształt okoliczności sprawy, nie wyłączając takich czynników, jak np. wiek poszkodowanego oraz postawa sprawcy. Przy ustalaniu rozmiaru cierpień powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, odniesione jednak do indywidualnych okoliczności danego wypadku. Oceniając rozmiar doznanej krzywdy trzeba zatem wziąć pod rozwagę całokształt okoliczności, w tym rodzaj doznanych przez poszkodowanego obrażeń i rozmiar związanych z nimi cierpień fizycznych i psychicznych, ich nasilenie i czas trwania, nieodwracalność następstw wypadku, kalectwo i jego stopień, oszczędzenie, rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiową, konieczność korzystania ze wsparcia bliskich oraz inne czynniki podobnej natury. Zadośćuczynienie powinno spełniać funkcję kompensacyjną.

Poziom życia poszkodowanego nie może być natomiast zaliczany do czynników, które wyznaczają rozmiar doznanej krzywdy i wpływają na wysokość zadośćuczynienia. Suma pieniężna przyznana tytułem zadośćuczynienia ma stanowić przybliżony ekwiwalent poniesionej szkody niemajątkowej. Powinna zatem wynagrodzić poszkodowanemu doznane przez niego cierpienia fizyczne i psychiczne i ułatwić przezwyciężanie ujemnych przeżyć. Nie oznacza to jednak, że formą złagodzenia doznanej krzywdy musi być nabywanie dóbr konsumpcyjnych o wartości odpowiadającej poziomowi życia poszkodowanego. Takie pojmowanie funkcji kompensacyjnej prowadziłoby do różnicowania krzywdy, a tym samym wysokości zadośćuczynienia zależnie od stopy życiowej poszkodowanego. Godziłoby to w zasadę równości wobec prawa, a także w powszechne poczucie sprawiedliwości. (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2010r., sygn. akt II CSK 94/10, LEX nr 672673 oraz przytoczone tam liczne orzecznictwo).

Ustalając wysokość należnego powodowi Ł. N. zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze w szczególności zgromadzoną dokumentację lekarską oraz opinie biegłych odnośnie określenia rodzaju, rozmiarów doznanych przez powoda uszkodzeń ciała, charakteru schorzeń pozostających w związku przyczynowym ze zdarzeniem, czasokresu i intensywności odczuwanych przez powoda dolegliwości bólowych, czasokresu leczenia, stosowanych zabiegów oraz stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Sąd ustalając kwotę zadośćuczynienia miał zatem na uwadze: rozległość doznanych przez Ł. N. następstw urazu i ich charakter; wiek powoda w momencie zdarzenia (29 lat), sprawność fizyczną, stan zdrowia, fakt wykonywania pracy zawodowej. Wpływ na wysokość zadośćuczynienia miał również przebieg leczenia powoda; wystąpienie stałego uszczerbku na zdrowiu na poziomie 100%. Rokowania na przyszłość co do stanu zdrowia powoda są niekorzystne. Powód nigdy nie uzyska pełnej sprawności jak sprzed wypadku. Powód powinien być stale rehabilitowany aby utrzymać obecny stan zdrowia i aby nie doszło do jego pogorszenia. Ponadto powód na stałe jest niezdolny do wykonywania pracy zawodowej.

Strona pozwana podnosiła, że powód przyczynił się do powstania zdarzenia z dnia 14 lipca 2010 roku.

Podkreślić należy, iż samo przyczynienie stanowi kategorię obiektywną, którą należy rozpatrywać tylko w ramach adekwatnego związku przyczynowego w ujęciu art. 361 k.c. Przyczynieniem się jest zatem każde zachowanie się poszkodowanego pozostające w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, za którą ponosi odpowiedzialność inna osoba. Należy podkreślić, że takie podejście nie niweczy znaczenia czynników subiektywnych, a jedynie –

rozdzielając sferę przyczynienia od sfery miarkowania – przesuwając je do etapu miarkowania. Ustalenie przyczynienia jest zatem warunkiem wstępnym, od którego w ogóle zależy możliwość rozważania zmniejszenia odszkodowania, jak i to, że jest to warunek konieczny, lecz niewystarczający, gdyż samo przyczynienie nie przesądza zmniejszenia obowiązku naprawienia szkody, oraz to że stopień przyczynienia nie jest bezpośrednim wyznacznikiem zakresu tego zmniejszenia. Po ustaleniu przyczynienia się poszkodowanego sąd powinien następnie rozstrzygnąć, czy obowiązek naprawienia szkody należy zmniejszyć ze względu na to przyczynienie się poszkodowanego, a jeżeli tak – w jakim stopniu należy to uczynić. Decyzja o obniżeniu odszkodowania stanowi bowiem uprawnienie sądu. Zmniejszenie obowiązku naprawienia szkody następuje zawsze *in casu*, w wyniku oceny konkretnej i indywidualnej, poprzedzonej koniecznym, lecz niewystarczającym ustaleniem, że zachowanie poszkodowanego pozostawało w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, które stanowi początek procesu sędziowskiego wymiaru odszkodowania w granicach wyznaczonych w art. 362 k.c. Takie odczytywanie treści i znaczenia tego przepisu zapewnia niezbędną elastyczność, która jest bardziej potrzebna na etapie miarkowania, aniżeli na etapie dokonywania kwalifikacji pod kątem przyczynienia (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2008r. z uzasadnieniem, IV CSK 228/08, OSNC-ZD 2009/3/66, Biul. SN 2009/1/12, LEX 513257, 475287).

Należy dodać, iż zmiarkowanie odszkodowania w proporcji mniejszej niżby wynikało to ze stopnia przyczynienia się poszkodowanego nie jest sprzeczne z art. 362 k.c., który wprowadzając stopień winy obu stron przyjmuje jako najważniejszą z przesłanek obniżenia odszkodowania, lecz wskazuje że istotne są także inne okoliczności. Taką okolicznością są m.in. tragiczne dla poszkodowanego następstwa wypadku (por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14 maja 2008r., I ACa 191/08, LEX nr 446149).

W sprawie niniejszej Ł. N. przyczynił się do powstania szkody. Jak wynika z opinii biegłego sądowego mgr inż. K. S. z zakresu: techniki samochodowej i ruchu drogowego, rekonstrukcji kolizji, wypadków i zdarzeń drogowych, wyceny wartości oraz kosztu i jakości napraw pojazdów samochodowych oraz opinii ustnej uzupełniającej powód podczas wypadku jadąc ulicą (...), obowiązany był do poruszania się z prędkością nie większą od administracyjnie dopuszczalnej, tj. nie większą niż 50km/h. W rzeczywistości Ł. N. poruszał się z prędkością mieszczącą się przedziale od 115km/h do 124km/h, która znacznie przekraczała prędkość administracyjnie dopuszczalną. Swoim sposobem jazdy stworzył zagrożenie dla innych uczestników ruchu drogowego. W zaistniałej sytuacji drogowej pozbawił się możliwości skutecznego wykonania jakiegokolwiek manewru obronnego. Prędkość z jaką poruszał się, nie dawała mu żadnej możliwości uniknięcia wypadku. Swoim postępowaniem przyczynił się do powstania przedmiotowego wypadku drogowego w 50%, w tym samym stopniu, co J. M.. Gdyby Ł. N. jechał z prędkością dopuszczalną czyli 50 km/h to nie doszłoby do wypadku, zdążyłby się zatrzymać przed uderzeniem w samochód F. (...), mógłby również ominąć samochód. Z powyższych względów oraz z uwagi na fakt, że naraził na niebezpieczeństwo innych uczestników ruchu drogowego, mając możliwość uniknięcia wypadku należało zasądzone na jego rzecz świadczenia obniżyć o 50%.

Z tego względu w ocenie Sądu właściwą kwotą zadośćuczynienia za doznaną krzywdę przez powoda w związku z wypadkiem z dnia 14 lipca 2010 r. będzie kwota **400.000 zł.** (50% z 800.000 zł.). Uwzględniając zaś, że dotychczas zakład ubezpieczeń z tego tytułu wypłacił już kwotę **150.000 zł**, należało zasądzić na rzecz Ł. N. z tego tytułu kwotę **250.000 zł.** Zadośćuczynienie w takiej wysokości powinno wynagrodzić powodowi doznane przez niego cierpienia fizyczne i psychiczne związane z wypadkiem oraz ułatwić przezwyciężenie ujemnych przeżyć.

Kwota zadośćuczynienia jakiej domagał się powód była w znacznym stopniu wygórowana. Skutki wypadku były poważne jednak nie uzasadniały przyznania zadośćuczynienia w kwocie 1.050.000 zł. W tym zakresie Sąd miał bowiem na względzie również okoliczności zdarzenia oraz to, że gdyby powód jechał z prędkością dopuszczalną administracyjnie miałby możliwość uniknięcia zderzenia, a do wypadku w ogóle by nie doszło.

Zatem brak było podstaw do przyznania powodowi zadośćuczynienia w kwocie wskazanej w pozwie. Przy określaniu wysokości zadośćuczynienia należy mieć na względzie nie tylko jego kompensacyjny charakter, ale również aktualne stosunki majątkowe społeczeństwa, tak aby przyznane zadośćuczynienie nie stanowiło bezpodstawnego wzbogacenia poszkodowanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 30 stycznia 2004 r., sygn. akt I CK 131/03, OSNC 2005/2/40). Zasądzona kwota tytułem zadośćuczynienia stanowi ponadto realnie odczuwalną ekonomicznie wartość, a także

jest utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Z tego względu żądanie powoda przekraczające kwotę zasądzoną kwotą należało oddalić.

Jednocześnie w ocenie Sądu uzasadnionym było żądanie zapłaty odszkodowania w wysokości 393.265,22 złotych, na co składa się kwota 113.832,90 złotych (284.899,30 zł. + 57.233,50 zł. – 50 % - 57.233,50 zł. – kwota wypłacona przez pozwaną), 41.728,50 zł. (50% z kwoty 83.457 zł), 12.104,46 złotych (50% z kwoty 24.208,92 zł.), 300 złotych (700 zł. + 100 zł. – 50% - 100 zł. kwota wypłacona przez pozwaną), co łącznie dało kwotę **167.965,86 zł** z tytułu odszkodowania. Ustalając wysokość odszkodowania z tytułu leczenia, Sąd oparł się na fakturach i rachunkach załączonych przez powoda do pozwu, których zasadność i wysokość pozwana zakwestionowała. Pozwana podnosiła niezasadność zasądzenia kosztów leczenia w tym zakresie uznając je za wygórowane i nie potrzebne. W ocenie Sądu mając na względzie treść opinii biegłych sądowych wydających liczne opinie w sprawie, którzy jednoznacznie potwierdzili konieczność wydatków poniesionych przez powoda w trakcie procesu leczenia, w tym odszkodowania za utracony zarobek. Doznane przez powoda urazy w wyniku wypadku oraz długotrwały proces leczenia uzasadniały poniesione wydatki w przywołanych kwotach.

Na ogólną wysokość odszkodowania w kwocie **167.965,86 zł** należną powodowi a przyznaną przez Sąd składa się: kwota 25.809,50 zł. tytułem kosztów dojazdów do szpitala i na rehabilitację, do przychodni i gabinetów lekarskich, kwota 14.800 złotych tytułem specjalnej diety, kwota 26.100 zł. tytułem kosztów rehabilitacji, kwota 154.637,40 złotych tytułem kosztów sprawowanej opieki nad powodem, kwota 1.144,22 złotych tytułem kosztów zakupu leków, kwota 14.535,08 złotych tytułem zakupu środków pomocniczych, kwota 4.541,50 złotych tytułem zakupu środków ortopedycznych, kwota 10.000 złotych tytułem zakupu samochodu, kwota 18.500 złotych tytułem kosztów zakupu wózka inwalidzkiego, kwota 14.831,60 złotych tytułem kosztów leczenia kończyny dolnej, kwota 83.457 złotych tytułem zakupu platformy, bramy garażowej, napędu oraz platformy łazienkowej, kwota 24.208,92 złotych tytułem odszkodowania za utracony zarobek (skapalizowana renta) zgodnie z wyliczeniami wskazanymi na rozprawie w dniu 13 grudnia 2017 roku oraz na podstawie wyliczeń wskazanych przez stronę powodową w piśmie z dnia 12 grudnia 2017 roku.

W pełni zasadne było również żądanie powoda o przyznanie mu renty z tytułu zwiększonych potrzeb. Powód w wyniku wypadku stał się osobą niepełnosprawną, poruszającą się na wózku inwalidzkim, bez możliwości poprawy swojego stanu zdrowia a uszczerbek na zdrowiu został określony przez biegłych na poziomie 100%. Zatem niezdolność ta ma charakter stały. Powód nie może wykonywać już na zawsze nauczyciela wychowania fizycznego. Obecnie powód otrzymuje rentę z tytułu niezdolności do pracy, która wynosi 1.210,80 zł netto. Jego potrzeby materialne jednak znacznie wzrosły i powód wymaga stworzenia odpowiednich warunków aby w życiu codziennym mógł prawidłowo funkcjonować. Uzasadnionym jest jednak założenie, że gdyby nie uszczerbek na zdrowiu powód nie wymagałby żadnej pomocy osób trzecich. Sąd przyjął bowiem, że powód potrzebuje każdego dnia pomocy w wykonywaniu czynności życia codziennego w ramach 3 godzin przy założeniu, że godzina pełnozakresowej pomocy opiekuńczej wynosi 20 złotych. Natomiast zapotrzebowanie powoda na zabiegi rehabilitacyjne, konsultacje lekarskie może odbywać się w ramach NFZ a w razie konieczności w ramach prywatnej opieki zdrowotnej co potwierdziły opinie biegłych sądowych w sprawie niniejszej. W związku z powyższym Sąd zasądził powodowi rentę poczynawszy od 1 września 2013 r. płatną do 1-go dnia każdego miesiąca w kwocie 3.975,40 złotych (50% z kwoty 7.950,80zł.). W pozostałej części powództwo jako niezasadne należało oddalić.

W pełni zasadne było również żądanie powoda o przyznanie mu renty wyrównawczej z tytułu utraconego zarobku. Powód w wyniku wydarzenia z dnia 14 lipca 2010 roku utracił możliwość wykonywania pracy na stanowisku nauczyciela wychowania fizycznego. Przy czym niezdolność ta ma charakter stały. Uzasadnionym jest jednak założenie, że gdyby nie uszczerbek na zdrowiu powód w ramach rozwoju kariery zawodowej byłby nauczycielem dyplomowanym bowiem posiada tytuł magistra z przygotowaniem pedagogicznym mogłaby uzyskiwać zarobki przynajmniej w wysokości minimalnego wynagrodzenia. Przy ustalaniu wysokości renty wyrównawczej, określając wielkość hipotetycznych dochodów uprawnionego, należy bowiem uwzględnić wszelkie jego dochody dotychczas uzyskiwane, a także dochody, których uzyskanie w przyszłości było wysoce prawdopodobne. Zatem Sąd zasądził

rentę wyrównawczą w kwocie po 524,60 złotych (50% z kwoty 1.049,20 zł.) od dnia 1 września 2013 roku albowiem powodowi przyznana została renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Zdaniem Sądu wysokość zasądzonej renty z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie 3.975,40 złotych, zasądzona renta wyrównawcza w kwocie 524,60 złotych oraz renta otrzymywana z tytułu niezdolności do pracy są adekwatne do aktualnych potrzeb powoda. Z tego względu w pozostałej części powództwo w tym zakresie zostało oddalone.

Odnosząc się do żądania powoda o ustalenie odpowiedzialności pozwanej za szkody mogące powstać u powoda w przyszłości należy wskazać, że utrwalony jest pogląd, że w sprawie o naprawienie szkody wynikłej z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, zasądzenie określonego świadczenia nie wyłącza jednoczesnego ustalenia w sentencji wyroku odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości z tego samego zdarzenia (pot. uchwała Sądu Najwyższego - zasada prawna z dnia 17 kwietnia 1970 r., sygn. akt III PZP 34/69 - OSNC 1970/12/217) zwłaszcza w sytuacji, gdy z opinii biegłego sądowego z zakresu chirurgii urazowej i ortopedii lek. med. D. K., opinii biegłego sądowego z zakresu psychiatrii lek. med. W. K., opinii biegłego sądowego z zakresu urologii dr n. med. R. P., opinii biegłego sądowego z zakresu neurochirurgii dr n. med. R. H., opinii biegłego sądowego z zakresu rehabilitacji medycznej mgr P. M. wynika, że rokowania na przyszłość co do stanu zdrowia powoda są niekorzystne. Powód nigdy nie uzyska pełnej sprawności jak sprzed wypadku. Powód powinien być stale rehabilitowany aby utrzymać obecny stan zdrowia. Wprawdzie po uchyleniu art. 442 k.c. i dodaniu art. 442¹ k.c. ustawą z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 80, poz. 538) pojawiły się wątpliwości, czy powód dochodzący naprawienia szkody na osobie może mieć interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości. Zostały one jednak rozstrzygnięte w uchwale Sądu Najwyższego z dnia z 24 lutego 2009 r. III CZP 2/09 - OSNC 2009/12/168 - w której przyjęto, że pod rządem art. 442¹ § 3 k.c. powód dochodzący naprawienia szkody na osobie, może mieć interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości. W pozostałej części powództwo należało oddalić jako niezasadne.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. Wymagalność roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę, a tym samym i początkowy termin naliczania odsetek za opóźnienie w zapłacie należnego zadośćuczynienia, może się różnie kształtować w zależności od okoliczności sprawy. Terminem, od którego należą się odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia za krzywdę, może być więc, w zależności od okoliczności sprawy, zarówno dzień poprzedzający wyrokowanie o zadośćuczynieniu, jak i dzień tego wyrokowania. Zdaniem Sądu zarówno odszkodowanie jak i zadośćuczynienie za krzywdę stają się wymagalne po wezwaniu zobowiązanego przez poszkodowanego do spełnienia świadczenia (art. 455§ 1 k.c.). Od tej chwili biegnie termin do odsetek za opóźnienie (art. 481§ 1 k.c.). W ocenie Sądu stopień doznanej krzywdy przez powoda w wyniku wypadku, uzasadniał przyjęcie, że wysokość zadośćuczynienia powinna wynosić o wiele więcej niż przyjęta przez pozwaną kwota. Domaganie się przez Ł. N. zapłaty świadczeń wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi wedle wskazań powoda jest uzasadnione. W związku z powyższym Sąd zasądził odsetki ustawowe zgodnie z brzmieniem art. 481 k.c. i od kwoty 417.965,86 zł zasądził odsetki w następujący sposób:

- od kwoty 401.300,06 złotych w wysokości 13 % od dnia 1 stycznia 2014r. do dnia 22 grudnia 2014r., 8% od dnia 23 grudnia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości 7% (tj. wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych) w stosunku rocznym od dnia 1 stycznia 2016r. oraz dalszymi odsetkami ustawowymi w razie zmiany ich wysokości do dnia zapłaty – zgodnie z treścią pisma z dnia 12 grudnia 2017 roku,

- od kwoty 9.250 złotych w wysokości 13 % od dnia 26 listopada 2014r. do dnia 22 grudnia 2014r., 8% od dnia 23 grudnia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości 7% (tj. wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych) w stosunku rocznym od dnia 1 stycznia 2016r. oraz dalszymi odsetkami ustawowymi w razie zmiany ich wysokości do dnia zapłaty – z uwagi na rozszerzenie powództwa w tym zakresie pismem z dnia 26 listopada 2014 roku,

- od kwoty 7.415,80 złotych w wysokości 8% od dnia 17 maja 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości 7% (tj. wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku

Polskiego i 5,5 punktów procentowych) w stosunku rocznym od dnia 1 stycznia 2016r. oraz dalszymi odsetkami ustawowymi w razie zmiany ich wysokości do dnia zapłaty - z uwagi na rozszerzenie powództwa w tym zakresie pismem z dnia 17 maja 2015 roku.

Natomiast w zakresie renty z tytułu zwiększonych potrzeb oraz renty wyrównawczej Sąd zasądził odsetki zgodnie z żądaniem pozwu tj. od dnia 1 września 2013 roku, uznając roszczenie w tym zakresie za uzasadnione.

Podstawą orzeczenia były przepisy art. 444 § 1 i 2 k.c. oraz art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Mając bowiem na uwadze wynik procesu, powód byłby obowiązany zwrócić pozwanej koszty procesu. Niemniej jednak z uwagi na fakt, że wyrok w sprawie o zadośćuczynienie ma w dużej części charakter uznaniowy, należy uznać, że powód nie mógł wiedzieć jaka przysługuje mu kwota tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania. Na zasadzie więc słuszności nie należało obciążać go kosztami procesu poniesionymi przez pozwaną.

Stosownie do art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2005 r., nr 167, poz. 1398 ze zm.) Sąd nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 21.573,10 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych, których powód nie miał obowiązku uiścić. Kwota ta stanowi należne opłaty sądowe od pozwu oraz koszty opinii biegłych, w części co do której powództwo zostało uwzględnione (23% x 93.795,93 zł).